

POSTANOWIENIE

Dnia 4 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk

w sprawie **M. S.**

skazanego z art. 178a § 4 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 4 czerwca 2025 r.

wniosku obrońcy skazanego

o wyłączenie sędziego Pawła Kołodziejskiego od rozpoznania wniosku o

wyłączenie sędziów Marka Motuka, Stanisława Stankiewicza i Anny Dziergawki od

udziału w sprawie III KK 608/23,

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k. oraz art. 6 ust. 1 Konwencji

o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności,

postanowił

**wyłączyć sędziego Pawła Kołodziejskiego od rozpoznania
wniosku o wyłączenie sędziów Marka Motuka, Stanisława
Stankiewicza i Anny Dziergawki od udziału w sprawie Sądu
Najwyższego o sygn. akt III KK 608/23.**

UZASADNIENIE

W dniu 15 grudnia 2023 r. do Sądu Najwyższego wpłynęła kasacja obrońcy skazanego M. S. od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlk. z dnia 21 czerwca 2023 r., sygn. akt IV Ka 69/23.

Po wyłączeniu, na wniosek obrońcy skazanego, od udziału w rozpoznaniu tej sprawy sędziów: Ryszarda Witkowskiego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2024 r., KRI 341), Igora Zgolińskiego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 2024 r., KRI 378), Małgorzaty Bednarek (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 marca 2024 r., KRI 414), Antoniego Bojańczyka (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lipca 2024 r., KRI 525) i Zbigniewa Kapińskiego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 sierpnia 2024 r., KRI 553), sprawa przydzielona została sędziemu Stanisławowi Stankiewiczowi.

Zarządzeniem z dnia 21 stycznia 2025 r. sprawa została skierowana do rozpoznania na rozprawę, a skład orzekający uzupełniony został o sędziów: Marka Motuka i Annę Dziergawkę.

Wnioskami z dnia 10 lutego 2025 r., połączonymi do wspólnego rozpoznania, obrońca skazanego M. S. wniósł o wyłączenie od udziału w sprawie wszystkich trzech wymienionych wyżej sędziów. Uzasadniając wnioski odwołał się, tak jak w przypadku poprzednich skutecznych wniosków o wyłączenie, do sposobu powołania tych sędziów na urzędy sędziów Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie przepisów ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3 – dalej ustawa o KRS z 2017 r.). W oparciu o orzecznictwo Sądu Najwyższego [uchwały: połączonych Izb Sądu Najwyższego: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20 (OSNK 2020, z. 2 poz. 7) i składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22 (OSNK 2022, z. 6, poz. 22); postanowienia: z dnia 23 czerwca 2022 r., V KO 43/22; z dnia 22 listopada 2022 r., V KO 485/21; z dnia 9 października 2024 r., V KK 337/24], a także Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu (wyrok ETPC z dnia 22 lipca 2021 r., *Reczkowicz przeciwko Polsce*, skarga nr 43447/19) podniósł, że rozpoznanie niniejszej sprawy z udziałem objętych wnioskiem osób skutkować będzie istotną ułomnością prowadzącą w konsekwencji do naruszenia art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka – EKPC, tj. prawa do rzetelnego procesu, a także uchybieniem w postaci bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Wnioski te zostały przydzielone do rozpoznania, zarządzeniem z dnia 13 lutego 2025 r. (KRI 818), sędziemu Pawłowi Kołodziejskiemu.

W dniu 23 maja 2025 r. obrońca skazanego złożył wniosek o wyłączenie sędziego Pawła Kołodziejskiego od rozpoznania wniosku o wyłączenie sędziów: Marka Motuka, Stanisława Stankiewicza i Anny Dziergawki od udziału w sprawie III KK 608/23, a to z uwagi na uzasadnione wątpliwości co do jego bezstronności w przedmiotowym postępowaniu, które uniemożliwiają obiektywne rozpoznanie kasacji, wywołując przy tym ryzyko związane z możliwością uznania w przyszłości, że w sprawie wystąpiło uchybienie w postaci bezwzględnej przyczyny odwoławczej, tj. nienależytej obsady sądu. Odwołał się przy tym do trybu powołania Pawła Kołodziejskiego, podobnie jak sędziów objętych wnioskiem oraz innych już wcześniej wyłączonych, na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej przepisami ustawy o KRS z 2017 r., wspierając wystąpienie orzecznictwem Sądu Najwyższego oraz ETPC, będącego też postawą zgłaszanych poprzednio wniosków o wyłączenie.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Złożony przez obrońcę skazanego M. S. wniosek – o wyłączenie sędziego Pawła Kołodziejskiego od rozpoznania wniosku o wyłączenie od udziału w rozpoznaniu sprawy zawisłej w Sądzie Najwyższym pod sygn. akt III KK 608/23 sędziów Marka Motuka, Stanisława Stankiewicza i Anny Dziergawki – jest zasadny.

Sąd Najwyższy w tym składzie w całej rozciągłości podziela pogląd wyrażony w tej sprawie już we wcześniejszych postanowieniach, jak i wspierającą go argumentację, że udział w składach Sądu Najwyższego osób powołanych na urzędy sędziów tego Sądu, na wniosek organu (KRS) nie będącego organem tożsamym z tym, którego skład i sposób wybierania został określony w Konstytucji, z jednej strony stanowi uchybienie, o którym mowa w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., z drugiej natomiast pozbawia stronę prawa do „rzetelnego procesu” w rozumieniu art. 6 ust. 1 EKPC.

Nie ulega też wątpliwości, że orzekanie przez sędziego Pawła Kołodziejskiego w przedmiocie wyłączenia po udziału w sprawie kasacyjnej sędziów Marka Motuka, Stanisława Stankiewicza i Anny Dziergawki, również powołanych w tym samym trybie, nie tylko pozwala na powzięcie uzasadnionych

wątpliwości co do zachowania przez sędziego Pawła Kołodziejskiego bezstronności w tej konkretnej sprawie (*iudex suspectus*), lecz wręcz powinno skutkować jego wyłączeniem *ex lege* na podstawie art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k.

Ratio legis art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k. jest czytelne i – w myśl zasady *nemo iudex indoneus in propria causa* – sprowadza się do odsunięcia od sprawy sędziego, w sytuacji, gdy jej rozstrzygnięcie wpływa na sferę jego praw i obowiązków. Nie chodzi przy tym jedynie o te ewidentne przypadki, gdy sędzia jest stroną procesową, które *ex definitione* ma interes prawny w korzystnym dla siebie rozstrzygnięciu, ale o każdy przypadek, gdy sprawa dotyczy sędziego bezpośrednio (zob. J. Kosonoga (w:) R. A. Stefański S. Zabłocki (red.), Kodeks postępowania karnego. Komentarz do art. 1 – 166, Warszawa 2017, tom I, s. 550). Trudno o bardziej jednoznaczny przykład tego rodzaju sytuacji niż ten, w którym sędzia Sądu Najwyższego powołany w niekonstytucyjnym trybie, ma oceniać możliwość orzekania w przedmiocie wyłączenia od rozpoznania kasacji sędziów także w tym trybie powołanych.

Skoro, pomimo rzucających się w oczy okoliczności, o których mowa wyżej, ani osoba pełniąca funkcję Prezesa Sądu Najwyższego kierująca pracami Izby karnej nie uznała za celowe wdrożenie procedury wyłączającej z mocy prawa sędziego Pawła Kołodziejskiego, a wręcz ją sama do rozpoznania złożonego w trybie art. 41 § 1 k.p.k. wniosku wyznaczyła, ani też sam sędzia nie złożył oświadczenia o jakim mowa w art. 42 § 2 k.p.k. i wyznaczył termin rozpoznania przez siebie wniosku, chociaż wcześniej on sam (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 lipca 2022 r., IV KO 88/22 i z dnia 9 sierpnia 2022 r., I KO 73/22) oraz inni sędziowie, wnioski oparte przynajmniej o przepis art. 41 § 1 k.p.k. składali (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 25 kwietnia 2022 r., IV KO 100/22 [na wniosek sędziego Igora Zgolińskiego]; z dnia 19 maja 2022 r., V KO 38/22, z dnia 7 lipca 2022 r., V KO 60/22 i z dnia 9 sierpnia 2022 r., I KO 73/22 [na wnioski sędziego Antoniego Bojańczyka]; z dnia 29 marca 2022 r., II KO 27/22, z dnia 9 czerwca 2022 r., IV KO 49/22, z dnia 14 czerwca 2022 r., I KO 59/22 i z dnia 15 czerwca 2022 r., V KO 22/22 [na wnioski sędziego Marka Motuka]), jego wyłączenie w trybie art. 41 § 1 k.p.k. stało się wręcz koniecznością.

Uwzględniając całokształt rozważań poczynionych w niniejszym uzasadnieniu postanowiono jak na wstępie.

[PŁ]

[a.ł]